

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) วิเคราะห์การลงรายการบรรณานุกรมหนังสือภาษาไทยขององค์กรตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบ AACR2 ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย (2) เพื่อศึกษาปัญหาการลงรายการบรรณานุกรมหนังสือภาษาไทยขององค์กรตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบ AACR2 ของบรรณารักษ์วิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ (3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการลงรายการบรรณานุกรมหนังสือภาษาไทยขององค์กรตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบ AACR2 ของบรรณารักษ์วิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บรรณารักษ์วิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศทุกคนที่รับผิดชอบการลงรายการบรรณานุกรมหนังสือภาษาไทยขององค์กรของหอสมุดกลางในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน รวมทั้งสิ้น 126 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แบบวิเคราะห์การลงรายการบรรณานุกรมหนังสือภาษาไทยขององค์กร (2) แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การหาค่า

ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน chi-square, *t*-test และ *F*-test

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การเลือกรายการหลัก บรรณารักษ์วิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่เลือกลงรายการหลักด้วยชื่อเรื่องตามกฎ 21.1B3 (ผลงานที่ออกโดยองค์กรหนึ่งหรือมากกว่านั้น และไม่ได้จัดอยู่ในประเภทตามกฎ 21.1B2 ให้ถือว่าผลงานนั้นไม่มีองค์กรเข้ามาเกี่ยวข้อง และให้ทำรายการเพิ่มให้กับองค์กรที่มีชื่อปรากฏเด่นชัด) และ กฎ 21.1C1 (ให้ลงรายการของผลงานภายใต้ชื่อเรื่องที่เหมาะสม หรือชื่อเรื่องแบบฉบับ ถ้าไม่ทราบชื่อผู้แต่งที่เป็นบุคคล หรือไม่ทราบชื่อผู้แต่งแน่ชัด และผลงานนั้น ๆ ไม่ได้ออกโดยองค์กร หรือ เป็นการรวมผลงาน หรือเป็นผลงานที่จัดทำภายใต้การควบคุมของบรรณธิการ หรือ เป็นผลงานที่ออกโดยองค์กร แต่ไม่ได้จัดอยู่ในประเภทใดประเภทหนึ่งตามกฎ 21.1B2 และไม่ใช่ผลงานของผู้แต่งที่เป็นบุคคล หรือ เป็นคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนาซึ่งเป็นที่ยอมรับของกลุ่มทางศาสนา) การลงชื่อองค์กร บรรณารักษ์วิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่ลงชื่อองค์กรตามกฎ 24.1A มากที่สุด ส่วนชื่อเรื่องและการแจ้งความรับผิดชอบ บรรณารักษ์วิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่ลงรายการส่วนชื่อเรื่องและการแจ้งความรับผิดชอบตามกฎ 1.1B1/1.1F1, 21.4B1

2. บรรณารักษ์วิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศที่มีตำแหน่งงานและประสบการณ์ต่างกันมีปัญหาการลงรายการบรรณานุกรมหนังสือภาษาไทยขององค์กรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่บรรณารักษ์วิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศที่สังกัดกลุ่มห้องสมุดต่างกัน มีปัญหาการลงรายการบรรณานุกรมหนังสือภาษาไทยขององค์กรไม่แตกต่างกัน

3. บรรณารักษ์วิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศที่สังกัดกลุ่มห้องสมุด ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการลงรายการบรรณานุกรมหนังสือภาษาไทยขององค์กรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ควรมีการตีความกฎ 21.1B2 (การเลือกชื่อองค์กรเป็นรายการหลัก) กฎ 24.5C1 (การลงชื่อองค์กรที่เป็นบริษัท) และกฎ 24.12A (การลงรายการชื่อองค์กรที่เป็นหน่วยงานรอง) ให้ใช้กันอย่างกว้างขวางและเข้าใจตรงกันในทุก ๆ ห้องสมุด และควรมีความร่วมมือจากหลาย ๆ ห้องสมุด ให้จัดอบรมการลงรายการขององค์กร ควรมีการจัดประชุมเพื่อหามาตรฐานการลงรายการที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน หรืออาจมีการจัดตั้งองค์กรเพื่อร่วมมือกันในการจัดทำแบบแผนการลงรายการและจัดทำคู่มือร่วมกัน เพื่อให้การลงรายการเป็นแบบมาตรฐานเดียวกัน

This thesis analyzes the cataloging of Thai books pertaining to corporate bodies for university libraries in accordance with the principles of the second edition of the Anglo-American Cataloging Rules (AACR2). Additionally broached are problems which arise for cataloguers when cataloging such books in accordance with AACR2. Finally, considered are the opinions of cataloguers who catalogue these books using AACR2 principles.

Inasmuch as the approach taken by the researcher involved survey research, a sample population of 126 catalogers responsible for cataloging Thai books concerned with corporate bodies at central libraries in public and private universities became the focus of investigation. Instruments of research

were a form used in analyzing the cataloging of the Thai books under discussion and a questionnaire.

The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation. The techniques of chi-square, *t*-test, and *F*-test were also employed for purposes of testing.

Findings are as follows:

1. In regard to the choice of main entry for corporate bodies, the majority of catalogers select the main entry in accordance with Rule 21.1B3. However, Rule 21.1B3 governs cases which do not fall under the six categories of Rule 21.1B2. Such cases should be treated as if no corporate bodies were concerned and then entries for prominently named corporate bodies in the works being catalogued should be made. In this connection, the majority of catalogers additionally select Rule 21.1C1 when apposite. This rule states that a work should be entered under its proper title or, when appropriate, its uniform title provided that the personal authorship is unknown or diffuse and the work does not emanate from a corporate body. Also falling under the rubric of this rule are sacred texts of particular religious groups.

It was also found that in regard to the title and the area for the statement of responsibility of books being catalogued, the majority of catalogers applied the criteria used in Rules 1.1B1/1.1F1 and 21.4B1.

2. Catalogers who differed in work position and degree of experience evinced concomitant differences in problems encountered in cataloging the Thai books under discussion at the statistically significant level of .05.

Nevertheless, catalogers employed in different libraries did not additionally differ in problems they had in cataloging these books.

3. Catalogers who differed in libraries at which they were employed, work position, and levels of experience also exhibited differences in their opinions regard cataloging the Thai books under discussion at the statistically significant level of .05.

Findings indicate that the subjects hold that interpretations of Rule 21.1B2 (choosing corporate bodies as the main entry), Rule 24.5C1 (regarding headings for corporate bodies), and Rule 24.12A (which gives guidance for creating references for subordinate bodies) should be more widely disseminated to libraries so that there will be a greater degree of full understanding of these cataloging rules. Cooperation should be extended by all libraries to ensure that training is conducted in regard to proper cataloging of works pertaining to corporate bodies. Meetings should be held to ensure cataloging standards are uniform. An organization should be established for coordinating cataloging plans and developing a manual which should be used by all catalogers for the sake of uniformity in the application of these cataloging criteria.